

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 22 став 1 алинеја 2, а во врска со член 25 став 1 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија” бр. 16/11, 136/11 и 79/13) на седницата одржана на 11.07.2013 година, донесе

ТАРИФЕН СИСТЕМ ЗА ПРОДАЖБА НА ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на уредување

Член 1

- (1) Со овој Тарифен систем за продажба на топлинска енергија (во понатамошниот текст: Тарифен систем) особено се уредуваат:
- 1) критериумите за определување на категории на потрошувачи;
  - 2) пресметковни елементи за утврдување на надоместок за испорачаната топлинска енергија и моќност помеѓу вршителот на енергетската дејност дистрибуција на топлинска енергија и вршителите на енергетските дејности производство на топлинска енергија и снабдување со топлинска енергија;
  - 3) пресметковни елементи за утврдување на надоместокот за топлинска енергија помеѓу вршителот на енергетската дејност снабдување со топлинска енергија и потрошувачите на топлинска енергија;
  - 4) основи и начин на формирање на тарифни ставови и нивна примена врз пресметковните елементи;
  - 5) распределба на надомест на мерно место.

Дефиниции

Член 2

Одделните изрази употребени во овој Тарифен систем го имаат следното значење:

„**Ангажирана топлинска моќност**“ -топлинска моќност што е ангажирана на ниво на мерно место која се определува по пат на пресметка дефинирана во овој Тарифен систем;

„**Грејна инсталација на потрошувач**“ -дел од системот која се надоврзува на топлинската станица, односно грејната инсталација на објектот и служи за оддавање на топлинската енергија кај потрошувачот;

„**Оператор на системот за дистрибуција на топлинска енергија**“ е правно лице кое што врши дејност дистрибуција на топлинска енергија и управува со системот за дистрибуција на топлинска енергија и е одговорен за работењето на дистрибутивниот систем, неговото одржување, развој и за обезбедување долгорочна способност на системот за задоволување на разумните потреби за дистрибуција на топлинска енергија, не вклучувајќи го снабдување со топлинска енергија;

„**Делбена единица**“ – податок врз основа на кој се врши распределбата на надоместокот на ниво на мерно место (грејна површина, ангажирана моќност, импулс/единица од распределувач на топлинска енергија, топлинска енергија од индивидуален мерен уред);

„**Домаќинство**“ – е потрошувач што набавува топлинска енергија за потребите во домаќинството, но не и за потребите на комерцијалните дејности;

„**Индивидуален мерен уред**“ – калориметар, мерен уред кај индивидуален станбен објект или мерен уред поставен на влез на стан во објект за колективно домување со кој се овозможува распределба на

надоместокот за топлинска енергија на ниво на мерно место;

„**Инсталирана топлинска моќност**“ -е топлинска моќност на грејните тела кои се инсталирани на ниво на мерно место, односно потрошувач во согласност со термотехнички проект;

„**Корисник на дистрибутивна мрежа**“ – е физичко или правно лице кое ја користи дистрибутивната мрежа заради превземање и предавање на топлинска енергија за греење;

„**Метод на распределба**“ -начин на распределба на надоместокот на мерно место кај потрошувачите на мерното место и истиот може да се распредели по грејна површина, анагажирана моќност, единици од распределувач на топлинска енергија, топлинска енергија од индивидуален мерен уред;

„**Мерно место**“ -место каде е лоциран мерниот уред за топлинска енергија;

„**Мерило на топлинска енергија**“ -(во понатамошниот текст: мерен уред)– мерен уред за мерење на испорачаната топлинска енергија на мерното место;

„**Надомест за топлинска енергија на ниво на потрошувач**“ -надомест со кој се задолжува тарифниот потрошувач согласно надоместот за топлинска енергија по тарифна категорија на мерно место и методот на распределба (во понатамошниот текст: **Надомест за топлинска енергија**);

„**Надомест за топлинска енергија по тарифна категорија на мерно место**“ – збир на производите од потрошената топлинска енергија и ангажираната топлинска моќност на мерното место од тарифната категорија и соодветните тарифни ставови (во понатамошниот текст: **Надомест на мерно место**);

Надомест за варијабилен дел од надоместокот за топлинска енергија е надомест кој се однесува за испорачаната топлинска енергија на потрошувачот.

Надомест за фиксен едел од надоместокот за топлинска енергија е надомест кој се однесува за ангажираната моќност на потрошувачот.

„**Производител на топлинска енергија**“-(во понатамошниот текст: **производител**) – е носител на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на топлинска енергија, кој ја продава произведената топлинска енергија на дистрибутерот на топлинска енергија по цена пониска од регулираната цена на топлинската енергија од регулираниот производител;

„**Приклучок на дистрибутивен систем**“ е функционална врска на цевководи, опрема и уреди со која објектите и инсталациите на корисникот се поврзуваат на соодветниот дистрибутивен систем;

„**Приклучување**“ -претставува операција или постапка на ставање на приклучокот во функција;

„**Потрошена топлинска енергија**“ – испорачана топлинска енергија регистрирана на мерилото на топлинска енергија, односно пресметана топлинска енергија во случаите определени со овој тарифен систем, е основа за пресметка на надоместокот за топлинска енергија;

„**Потрошувач на топлинска енергија**“ е купувач кој што набавената топлинска енергија ја користи за сопствена потрошувачка, вклучувајќи го и операторот за дистрибуција кога купува топлинска енергија заради покривање на загубите во соодветниот систем и производителите на топлинска енергија за сопствена потрошувачка;

„**Распределба на надоместокот за топлинска енергија**“ -е утврдување на надомест за топлинска енергија на ниво на потрошувач со примена на една од методите за распределба;

„**Распределувач на надоместокот за топлинска енергија**“ – уред со кој се овозможува распределба на надоместокот за топлинска енергија измерена на мерно место (во понатамошниот текст: **Распределувач**);

„**Регулиран производител на топлинска енергија**“ е производител на топлинска енергија кој има обврска да обезбедува топлинска енергија за потребите на потрошувачите и системски услуги за потребите на операторот на системот за дистрибуција на топлинска енергија на кој што производителот е приклучен, по регулирани услови, цени и тарифи;

„**Снабдувач на топлинска енергија**“ е носител на лиценца кој ги снабдува потрошувачите со топлинска енергија и може да врши трговија со топлинска енергија;

„**Снабдување со топлинска енергија**“ е продажба на топлинска енергија на потрошувачите и може да вклучи трговија со топлинска енергија;

„**Систем за топлинска енергија за греење**“ -целина од енергетски објекти, постројки, уреди и инсталации меѓусебно поврзани така што претставуваат единствен технички систем за производство,

дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење (во понатамошниот текст: **систем**);
„**Систем за дистрибуција на топлинска енергија (дистрибутивен систем за топлинска енергија)**“ е енергетски систем за дистрибуција на топлинска енергија на подрачје или дел од подрачјето на единица на локалната самоуправа;
„**Тарифна категорија**“ -се потрошувачи на топлинска енергија за кои важат исти тарифни ставови;
„**Тарифен модел**“ -модел за пресметка на тарифни ставови;
„**Тарифен елемент**“ -дел од тарифниот модел кој се однесува на потрошената топлинска енергија и ангажираната топлинска моќност;
„**Тарифен став**“ -дел од тарифниот систем кој во денари ја изразува вредноста на поединечниот тарифен елемент во рамките на определена тарифна категорија, одобрен со Одлука од страна на Регулаторната комисија за енергетика;
„**Топлинска енергија**“ е енергија во облик на топла вода или пареа добиена во постројки за производство на топлинска енергија со користење на горива (фосилни, биомаса или биогаз), геотермални извори или сончева енергија;
„**Топлиноносител**“ -водата со која се пренесува топлинската енергија за греење од производителот на топлинска енергија до потрошувачот на топлинска енергија за греење;
„**Топлинска станица**“ -дел од системот кој се надоврзува на Дистрибутивната мрежа и служи за регулација на влезните параметри на топлиноносителот во објектот на корисникот и мерење на испорачаната топлинска енергија.

Категории на потрошувачи

Член 3

- (1) Потрошувачите се распределуваат во две тарифни категории:
  - 1) I. Домаќинства; и
  - 2) II. Останати.
- (2) Категоријата потрошувачи-домаќинства се потрошувачи кои топлинската енергија ја користат за греење на станбениот простор наменет исклучиво за домување.
- (3) Категоријата потрошувачи-останати се сите останати потрошувачи кои не припаѓаат на категоријата домаќинства.
- (4) Релативниот однос на тарифните ставови помеѓу категориите потрошувачи е:

Домаќинства : Останати = 1,0 : 2,0 .

Тарифни елементи

Член 4

- (1) Тарифни елементи се:
  - 1) Ангажирана топлинска моќност (kW) и
  - 2) Потрошена топлинска енергија (kWh).

Тарифни ставови

Член 5

- (1) Тарифни ставови се:
  - 1) Цена за ангажирана топлинска моќност (денари/kW) и
  - 2) Цена за потрошена топлинска енергија (денари/kWh).

- (2) Тарифните ставови се дефинираат за следните два режима на работа:
  - 1) Редовна испорака на топлинска енергија и
  - 2) Пробно греење.
- (3) Тарифните ставови се дефинираат одделно за регулиран производител, дистрибутер, снабдувач и потрошувач.
- (4) Регулаторната комисија за енергетика ги утврдува тарифните ставови во согласност со Правилникот за цени на топлинска енергија и системски услуги.
- (5) Тарифните ставови за пробно греење се повисоки од тарифните ставови на снабдувачот за редовна испорака на топлинска енергија за 50%.

Трошоци за исклучување и повторно приклучување на потрошувачите од/на грејната инсталација на објектот

Член 6

- (1) Потрошувачите кои бараат да се исклучат и приклучат од/на грејната инсталација на објектот, ги имаат следните трошоци:
  - 1) Фиксни трошоци по интервенција (денари);
  - 2) Трошоци за материјал и работна рака за исклучување по грејно тело (денари);
  - 3) Трошоци за материјал и работна рака за приклучување по грејно тело (денари);
  - 4) Трошоци за испуштање на ХПВ во сезона -топла вода (денари/м3);
  - 5) Трошоци за испуштање на ХПВ вон сезона -ладна вода (денари/м3).
- (2) Трошоците од став 1 на овој член, се утврдуваат врз основа на интерни акти на снабдувачот, по претходно одобрување од Регулаторната комисија за енергетика, објавени на веб страната на снабдувачот.
- (3) Трошоците за потрошувачите кои присилно се исклучени од/на грејната инсталација на објектот, а при исклучувањето не се наплатени трошоците за исклучување, при повторно приклучување, потрошувачите се задолжуваат со трошоците за исклучување и приклучување повисоки за 100% од трошоците кои важат за приклучување и исклучување по барање на потрошувачот.

Трошоци за исклучување и повторно приклучување на топлинска станица (мерно место) на корисникот од/на топловодната дистрибутивна мрежа

Член 7

- (1) За потрошувачите кои бараат својата топлинската станица да ја исклучат или приклучат од/на топловодната дистрибутивна мрежа важат следниве:
  - 1) Фиксни трошоци по интервенција (денари)
  - 2) Трошоци за испуштена ХПВ во сезона- топла вода (денари /м3),
  - 3) Трошоци за испуштена ХПВ вон сезона- ладна вода (денари /м3),
  - 4) Трошоци за материјал за исклучување (пломба, бленда, заптивачки материјал, муф и штопна)
- (2) Трошоците од став 1 на овој член, се утврдуваат врз основа на интерни акти на дистрибутерот, по претходно одобрување од Регулаторната комисија за енергетика, објавени на веб страниците на дистрибутерот и снабдувачот.
- (3) Трошоците од став 1 на овој член важат и за присилни исклучувања и за приклучувања на топлински станици по барање на снабдувачот согласно став 1 од член 37 од Мрежните правила
- (4) Трошоците на корисникот кој присилно е исклучен од топловодната дистрибутивна мрежа од страна на дистрибутерот кога корисникот предизвикал дерегулација на системот, кога ја загрозува безбедноста на извршителите и функционалноста на системот од техничка неисправност на

грејната инсталација и опремата во топлинската станица (согласно став 2 од член 37 од Мрежните правила), при повтрното приклучување се повисоки за 100% од трошоците кои важат за приклучување на корисникот по барање.

Трошоци за вршење на други услуги од страна на снабдувачот по барање на потрошувач

Член 8

- (1) Согласно интерните акти во кои се дефинирани трошоците за вршење на други услуги од страна на снабдувачот, по претходно одобрување од Регулаторната комисија за енергетика, се наплатуваат следниве услуги:
- 1) контрола на инсталираната моќност (денари/потрошувач);
  - 2) контрола на грејната површина (денари/потрошувач);
  - 3) контрола на исклучените потрошувачи (денари/потрошувач);
  - 4) читање на распределувачите (денари/распределувач) и
  - 5) распределба на надоместокот за топлинска енергија на ниво на потрошувач (денари/потрошувач).

II. ДЕФИНИРАЊЕ НА ТАРИФНИ СТАВОВИ

Вкупен надомест

Член 9

- (1) Вкупниот надоместок за произведена топлинска енергија на Регулираниот производител, надоместок за системски услуги и системска резерва, надоместок за превземената топлинска енергија од производители на топлинска енергија, надоместокот за услугата дистрибуција на топлинска енергија и надоместокот за услугата снабдување со топлинска енергија, се определени согласно Правилникот за цени на топлинска енергија и системски услуги.
- (2) Овие надоместоци претставуваат основа за дефинирање на тарифните ставови кои се предмет на овој Тарифен систем.

1. Тарифни ставови на ниво на регулиран производител

Вкупен надомест за произведена топлинска енергија

Член 10

- (1) Вкупниот надоместок за произведена топлинска енергија на Регулираниот производител се состои од надоместок за системски услуги и системска резерва (фиксен дел) и надоместок за произведена топлинска енергија (варијабилен дел):

$$Nrpr = Nrprf + Nrprv$$

Nrpr	- вкупен надоместок за произведена топлинска енергија на ниво на регулиран производител;	[денари]
Nrprf	- надоместок за системски услуги и системска резерва на регулиран производител(фиксен дел);	[денари]
Nrprv	- надоместок за произведена топлинска енергија (варијабилен дел);	[денари]

Надоместокот за системски услуги и системска резерва

Член 11

- (1) Фиксен дел од вкупниот надомест за произведена топлинска енергија (надоместок за системски услуги и системска резерва), се состои од:
  - 1) оперативни трошоци;
  - 2) амортизација на средства и
  - 3) принос на средстваодобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика согласно Правилникот за цени на топлинска енергија и системски услуги.
- (2) Одобрениот фиксен дел од надоместокот за произведена топлинска енергија на ниво на регулиран производител, од став 1 на овој член, Регулираниот производител го фактурира на Дистрибутерот на 12 месечни рати ($Nrprfm$).

$$Nrprfm = Nrprf/12$$

$Nrprfm$ - месечен надоместокот за системски услуги и системска резерва на регулираниот производител кое врши енергетска дејност производство на топлинска енергија за греење; [ден/месец]

$Nrprf$ - годишен надоместок за системски услуги и системска резерва на регулиран производител (фиксен дел); [ден/година]

Варијабилен дел од надоместокот за произведена топлинска енергија

Член 12

- (1) Варијабилниот дел од надоместокот за произведена топлинска енергија се состои од трошоците за гориво одобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика согласно Правилникот за цени на топлинска енергија и системски услуги.
- (2) Варијабилниот дел од надоместокот на топлинска енергија за произведена топлинска енергија овозможува дефинирање на тарифниот став за потрошена топлинска енергија изразена во денари/kWh.

Тарифен став за произведена топлинска енергија на Регулираниот производител

Член 13

- (1) Произведена топлинска енергија ($Erpr$) изразена во kWh од страна на Регулираниот производител е предадена топлинска енергија во дистрибутивниот систем согласно Правилникот за цени на топлинска енергија и системски услуги.
- (2) Варијабилниот дел од надоместокот за произведена топлинска енергија се состои од трошоци за гориво поделно за типот на гориво и истиот се пресметува на следниов начин:

$$Nrprv = \sum Nrprv_{gi}$$

$$Nrprv = \sum_i (C_{prv_{gi}} * E_{pr_{gi}})$$

- (3) Тарифните ставови за произведена топлинска енергија од различен тип на гориво се пресметуваат како однос од трошокот за гориво за соодветниот тип на гориво и произведената енергија од истиот

тип на гориво изразен во денари/kWh, на следниов начин:

$$C_{prvgi} = N_{prvgi} / E_{prgi}$$

N_{prgv}	- варијабилен дел од надоместок на регулиран производител;	[денари]
C_{prvgi}	- тарифен став за произведена топлинска енергија од соодветен тип на гориво;	[денари/kWh]
E_{prgi}	- произведена топлинска енергија од соодветен тип на гориво;	[kWh]
N_{prvgi}	- варијабилен дел од надоместок на регулиран производител за соодветен тип на гориво;	[денари]

Тарифниот став за произведена топлинска енергија (денари/kWh) на ниво на Регулиран производител, се одредува на следниов начин:

$$C_{prgv} = N_{prgv} / E_{prg}$$

C_{prgv}	- тарифен став за произведена топлинска енергија (варијабилен дел) на ниво на регулиран производител (денари/kWh);	[денари]
N_{prgv}	- варијабилен дел од надоместок на регулиран производител;	[денари/kWh]
E_{prg}	- произведена топлинска енергија на праг на регулиран производител;	[kWh]

2. Тарифни ставови на ниво на дистрибутер

Надоместок за услуга дистрибуција на топлинска енергија

Член 14

- (1) Надоместок за услугата дистрибуција на топлинска енергија на дистрибутерот се состои само од фиксен дел.

$$N_d = N_{df}$$

N_d - надоместок за услугата дистрибуција на топлинска енергија (денари);

N_{df} - фиксен дел од надоместок за услугата дистрибуција на топлинска енергија (денари).

Фиксен дел од надоместокот за услуга дистрибуција на топлинска енергија

Член 15

- (1) Фиксниот дел од надоместокот за услугата дистрибуција на топлинска енергија се состои од:

- 1) оперативни трошоци,
- 2) амортизација на средства и
- 3) принос на средства

одобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика согласно Правилникот за цени на топлинска енергија и системски услуги.

- (2) Одобрениот фиксен дел од надоместокот за услугата дистрибуција на топлинска енергија на ниво на дистрибутер, од став 1 на овој член, дистрибутерот го фактурира на снабдувачот на 12 месечни рати (N_{dm}).

$$Ndm = Ndf/12$$

Ndm - месечен надоместок за услугата дистрибуција на топлинска енергија; [ден/месец]

Ndf - годишен надоместок за услугата дистрибуција на топлинска енергија; [ден/година]

Тарифен став за произведена топлинска енергија од други производители на топлинска енергија

Член 16

- (1) Дистрибутерот на топлинска енергија е должен да ја откупува топлинската енергија испорачана од производителите на топлинска енергија во дистрибутивниот систем, доколку цената на топлинската енергија понудена од производителот е пониска од регулираната цена за топлинската енергија од регулираниот производител.
- (2) Тарифниот став за произведена топлинска енергија (денари/kWh) од страна на производители на топлинска енергија е помал од тарифниот став за произведена топлинска енергија на Регулираниот производител.

Тарифен став по кој дистрибутерот ја продава топлинската енергија на снабдувачите

Член 17

- (1) Тарифниот став по кој дистрибутерот на топлинска енергија ја продава топлинската енергија на снабдувачите се пресметува како просечна цена од регулираната цена на регулираниот производител и цените на набавка од другите производители, во кој се содржани и дозволените загуби во дистрибутивната мрежа, а се пресметува на следниот начин:

$$Cdsv = [(Cprv * Epr + \Sigma Cprv * Epr) / (Epr + \Sigma Epr)] * [1 / (1 - alr / 100)]$$

Cdsv - тарифен став по кој дистрибутерот ја продава топлинската енергија на снабдувачите; [денари/kWh]

Cprv - тарифен став за произведена топлинска енергија на регулиран производител; [денари/kWh]

Срpv - тарифен став за произведена топлинска енергија на производител; [денари/kWh]

Epr - произведена топлинска енергија од регулиран производител; [kWh]

Epr - произведена топлинска енергија од другите производители; [kWh]

alr - дозволен процент на загуби во дистрибутивниот систем;

Надоместокот за испорачана топлинска енергија на ниво на мерно место

Член 18

- (1) Надоместокот за испорачаната топлинска енергија кој дистрибутерот го фактурира на снабдувачите се пресметува на следниот начин:

$$Nte = Cdsv * \Sigma Emm$$

- Nte - надоместокот за испорачана топлинска енергија на ниво на мерно место; [денари]
Cdsv - тарифен став по кој дистрибутерот ја продава топлинската енергија на снабдувачите; [денари/kWh]
 ΣEmm - збир на испорачана топлинска енергија на сите мерни места; [kWh]

Вкупен надоместок кој дистрибутерот го фактурира на снабдувачите

Член 19

- (1) Вкупниот надоместок кој дистрибутерот го фактурира на снабдувачите се состои од следните елементи:

- 1) надоместокот за системски услуги и системска резерва (Nrprf);
- 2) надоместок за испорачаната топлинска енергија на ниво на мерно место (Nte);
- 3) надоместок за услуга дистрибуција на топлинска енергија (Ndf);

$$Ndvk = Nrprf + Nte + Ndf$$

3. Тарифни ставови на ниво на снабдувач

Надоместок за услуга снабдување со топлинска енергија

Член 20

Надоместок за услугата снабдување со топлинска енергија на снабдувачите се состои само од фиксен дел.

$$Ns = Nsf$$

- Ns - надоместок за услугата снабдување со топлинска енергија; [денари]
Nsf - фиксен дел од надоместок за услугата снабдување со топлинска енергија; [денари]

Фиксен дел од надоместокот за услуга снабдување со топлинска енергија

Член 21

- (1) Фиксниот дел од надоместокот за услугата снабдување со топлинска енергија се состои од:

- 1) оперативни трошоци;
- 2) амортизација на средства и
- 3) маржа за снабдување

одобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика согласно Правилникот за цени на топлинска енергија и системски услуги.

- (2) Одобрениот фиксен дел од надоместокот за услугата снабдување со топлинска енергија, од став 1 на овој член, снабдувачот го фактурира на потрошувачите на 12 месечни рати како дел од вкупниот фиксен дел од збирниот надомест за топлинска енергија од сите мерни места (Nsm).

$$Nsm = Nsf/12$$

Nsm - месечен надоместок за услугата снабдување со топлинска енергија; [ден/месец]

Nsf - годишен надоместок за услугата снабдување со топлинска енергија; [ден/година]

Вкупен надоместок кој снабдувачот го фактурира на потрошувачите

Член 22

- (1) Вкупниот надоместок кој снабдувачот го фактурира на потрошувачите се состои од следните елементи:

- 1) надоместокот за системски услуги и системска резерва (Nrpf);
- 2) надоместокот за испорачана топлинска енергија на ниво на мерно место (Nte);
- 3) надоместок за услуга дистрибуција на топлинска енергија (Nd);
- 4) надоместок за услуга снабдување со топлинска енергија (Ns).

$$Nsvk = Nrpf + Nte + Nd + Ns$$

Nsvk- вкупен надоместок кој снабдувачот го фактурира на потрошувачите (денари).

4. Тарифни ставови на ниво на мерно место

Збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места

Член 23

Збирниот надомест за топлинска енергија од сите мерни места е еднаков на вкупниот надомест кој снабдувачот ги фактурира на потрошувачите:

$$\Sigma Nmm = Nsvk$$

ΣNmm -збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места (денари).

Член 24

- (1) Збирниот надомест за топлинска енергија од сите мерни места се состои од два дела:

- 1) Надомест за ангажирана топлинска моќност (фиксен дел) и
- 2) Надомест за потрошена топлинска енергија (варијабилен дел).

$$\Sigma Nmm = \Sigma Nmmf + \Sigma Nmmv$$

$$\Sigma Nmmf = Nrprf + Nd + Ns$$

$$\Sigma Nmmv = Nte$$

ΣNmm	- збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места;	[денари]
$\Sigma Nmmf$	- фиксен дел од збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места;	[денари]
$\Sigma Nmmv$	- варијабилен дел од збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места;	[денари]
Ns	- надомест за услугата снабдување со топлинска енергија на ниво на снабдувач;	[денари]
Nd	- надомест за услугата дистрибуција на топлинска енергија на ниво на дистрибутер;	[денари]
$Nrprf$	- фиксен дел од надоместокот за производство на топлинска енергија на ниво на регулиран производител;	[денари]
Nte	- надомест за испорачана топлинска енергија на ниво на мерно место;	[денари]

Фиксен дел од збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места

Член 25

Фиксниот дел од збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места овозможува дефинирање на тарифниот став за ангажирана топлинска моќност на ниво на мерно место изразена во денари/kW.

Тарифен став за ангажирана топлинска моќност на ниво на мерно место

Член 26

- (1) Со релативниот однос на тарифните ставови помеѓу категориите на потрошувачи, согласно член 3 став 4, се дефинира тарифен став за ангажирана топлинска моќност (денари/kW) на ниво на мерно место за категоријата домаќинства и тарифен став за ангажирана топлинска моќност (денари/kW) на ниво на мерно место за категоријата останати.
- (2) Тарифниот став за ангажирана топлинска моќност (денари/kW) за категоријата домаќинства на ниво на мерно место и тарифниот став за ангажирана топлинска моќност (денари/kW) за категоријата останати на ниво на мерно место, се пресметува на следниов начин:

$$\Sigma Nmmf = Cmmfd * \Sigma Wmmd + Cmmfo * \Sigma Wmmo$$

$$Cmmfo = 2,0 * Cmmfd$$

$$Cmmfd = \Sigma Nmmf / (\Sigma Wmmd + 2,0 * \Sigma Wmmo)$$

$Cmmfd$	- тарифен став за ангажирана топлинска моќност (фиксен дел) за категорија домаќинства на ниво на мерно место;	[денари/kW]
$Cmmfo$	- тарифен став за ангажирана топлинска моќност (фиксен дел) за категорија останати на ниво на мерно место;	[денари/kW]
$\Sigma Nmmf$	- фиксен дел од збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места;	[денари]

- ΣW_{mmd} - збир на ангажирана топлинска моќност од категорија -домаќинства од сите мерни места; [kW]
- ΣW_{mmo} - збир на ангажирана топлинска моќност од категорија останати од сите мерни места. [kW]

Варијабилен дел од збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места

Член 27

Варијабилниот дел од збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места и збирот на количините на испорачаната топлинска енергија измерена на ниво на мерно место, овозможуваат дефинирање на тарифниот став за потрошена топлинска енергија изразен во денари/kWh.

Тарифен став за потрошена топлинска енергија на ниво на мерно место

Член 28

- (1) Со релативниот однос на тарифните ставови помеѓу категориите на потрошувачи, согласно член 3 став 4, се дефинира тарифен став за потрошена топлинска енергија (денари/kWh) на ниво на мерно место за категоријата домаќинства и тарифен став за потрошена топлинска енергија (денари/kWh) на ниво на мерно место за категоријата останати.
- (2) Тарифниот став за потрошена топлинска енергија (денари/kWh) на ниво на мерно место за категоријата домаќинства и тарифниот став за потрошена топлинска енергија (денари/kWh) на ниво на мерно место за категоријата останати се одредува на следниов начин:

$$\Sigma N_{mmv} = C_{mmvd} * \Sigma E_{mmd} + C_{mmvo} * \Sigma E_{mmo}$$

$$C_{mmvo} = 2,0 * C_{mmvd}$$

$$C_{mmvd} = \Sigma N_{mmv} / (\Sigma E_{mmd} + 2,0 * \Sigma E_{mmo})$$

- C_{mmvd} - тарифен став за потрошена топлинска енергија (варијабилен дел) на ниво на мерно место за категоријата потрошувачи домаќинства; [денари/kWh]
- C_{mmvo} - тарифен став за потрошена топлинска енергија (варијабилен дел) на ниво на мерно место за категоријата потрошувачи останати; [денари/kWh]
- ΣN_{mmv} - варијабилен дел од збирен надомест за топлинска енергија од сите мерни места; [денари]
- ΣE_{mmd} - збир на потрошена топлинска енергија од категорија потрошувачи домаќинства од сите мерни места; [kWh]
- ΣE_{mmo} - збир на потрошена топлинска енергија од категоријата потрошувачи останати од сите мерни места. [kWh]

III. НАДОМЕСТ НА МЕРНО МЕСТО

1. Пресметка на надоместокот на мерно место

Надомест на мерно место

Член 29

- (1) Надомест на мерно место се состои од:
- 1) Надомест за ангажирана топлинска моќност (фиксен дел) и
  - 2) Надомест за потрошена топлинска енергија (варијабилен дел).
- (2) Снабдувачот е должен, по добиените податоци од страна на дистрибутерот за испорачаната топлинска енергија на ниво на мерно место, да го пресмета надоместокот за топлинска енергија на ниво на потрошувач.

Надомест на мерно место за категорија -домаќинства

Член 30

Надомест на мерно место за категорија -домаќинства се пресметува на следниот начин:

$$Nmmd = Wmmd * Cmmfd + Emmd * Cmmvd$$

Nmmd	- надомест на мерно место за категорија потрошувачи домаќинства;	[денари/kWh]
Wmmd	- ангажирана топлинска моќност (фиксен дел) на мерно место од категорија потрошувачи домаќинства;	[kW]
Cmmfd	- тарифен став за ангажирана топлинска моќност (фиксен дел) на мерно место од категорија потрошувачи домаќинства;	[денари/kW]
Emmd	- потрошена топлинска енергија (варијабилен дел) на мерно место од категорија потрошувачи домаќинства;	[kWh]
Cmmvd	- тарифен став за потрошена топлинска енергија (варијабилен дел) на мерно место од категорија потрошувачи домаќинства.	[денари/kWh]

Надомест на мерно место за категорија -останати

Член 31

Надомест на мерно место за категорија – останати се пресметува на следниот начин:

$$Nmmo = Wmmo * Cmmfo + Emmo * Cmmvo$$

Nmmo	- надомест на мерно место за категорија потрошувачи останати;	[денари]
Wmmo	- ангажирана топлинска моќност (фиксен дел) на мерно место од категорија потрошувачи останати;	[kW]
Cmmfo	- тарифен став за ангажирана топлинска моќност (фиксен дел) на мерно место од категорија потрошувачи останати;	[денари/kW]

- E_{mto} - потрошена топлинска енергија (варијабилен дел) на мерно место од категорија потрошувачи останати; [kWh]
- C_{mmvo} - тарифен став за потрошена топлинска енергија (варијабилен дел) на мерно место од категорија потрошувачи останати. [денари/kWh]

Определување на потрошена топлинска енергија на ниво на мерно место

Член 32

- (1) Потрошената топлинска енергија на ниво на мерно место (E_{mm}), според која се пресметува надоместокот за топлинска енергија, се определува на еден од следните начини:
- 1) Со отчитана топлинска енергија на мерниот уред (E_{mer}) и
  - 2) Со пресметана топлинска енергија според топлинската моќност (E_{pre}), согласно член 36 од овој Тарифен систем, а се применува во случај на неисправен мерен уред, ако потрошувачот нема вградено мерен уред или ако од било кои причини, не е прочитана регистрираната топлинска енергија на мерниот уред.
- (2) Доколку отчитаната топлинска енергија на мерниот уред се однесува за период пократок од пресметковниот период за кој се пресметува надоместокот, тогаш за останатиот период до крајот на пресметковниот период топлинската енергија за фактурирање се допресметува на следниот начин:

$$E_g = E_{mer}/z * [(20 - T_1)*H_1] / [(20 - T_2)*H_2] * z_g$$

- E_g - генерирана енергија; [kWh]
- E_{mer} - регистрирана топлинска енергија на мерниот уред; [kWh]
- z - број на денови на реално читање;
- z_g - број на денови во период на догенерирање;
- T_1 - средна температура за период на догенерирање; [°C]
- T_2 - средна температура за период на реално читање; [°C]
- H_1 - просечно дневно саати на работа на топлана во период на догенерирање; [h]
- H_2 - просечно дневно саати на работа на топлана за период на реално читање. [h]

- (3) При пробно греење, потрошената топлинска енергија се утврдува како пресметана топлинска енергија според инсталираната топлинска моќност. Во пресметката на потрошената топлинска енергија според топлинска моќност се користи надворешна температура за периодот на пробно греење, согласно Правилникот за цени на топлинска енергија и системски услуги.

Распределба на потрошената топлинска енергија кога на едно мерно место има две тарифни категории на потрошувачи

Член 33

- (1) Кога на едно мерно место има две тарифни категории на потрошувачи, кај кои нема вградено распределувачи, распределбата на потрошената топлинска енергија по категорија на потрошувачи се врши на следниот начин:

$$E_{mm, g} = E_{mer} * W_g / W_{mm}$$

Emm,g	- потрошена топлинска енергија од сите потрошувачи од иста категорија;	[kWh]
Emer	- регистрирана топлинска енергија на мерниот уред;	[kWh]
Wg	- топлинска моќност на сите потрошувачите од иста категорија приклучени на мерното место;	[kW]
Wmm	- вкупната топлинска моќност на сите потрошувачи приклучени на мерното место.	[kW]

- (2) Кога на едно мерно место има две тарифни категории на потрошувачи, кај кои има вградено распределувачи или индивидуален мерен уред, распределбата на потрошената топлинска енергија по категорија на потрошувачи се врши на следниот начин:

$$Emm, g = Emer * eg / emm$$

Emm,g	- потрошена топлинска енергија од сите потрошувачи од иста категорија;	[kWh]
Emer	- регистрирана топлинска енергија на мерниот уред;	[kWh]
eg	- делбени единици регистрирани од распределувачите или индивидуалните мерни уреди на сите потрошувачите од иста категорија приклучени на мерното место;	
emm	- вкупно делбени единици регистрирани од распределувачите или индивидуалните мерни уреди на сите категории на потрошувачи приклучени на мерното место.	

Ангажирана топлинска моќност

Член 34

- (1) Топлинската моќност според која се пресметува надоместокот на топлинска енергија е ангажираната топлинска моќност W_{an} (kW).
- (2) Ангажираната топлинска моќност на категорија потрошувачи е збир на пресметаните ангажирани топлински моќности на сите потрошувачи од таа група.
- (3) Ангажираната топлинска моќност на мерно место е збир на пресметаните ангажирани топлински моќности на групите на потрошувачи приклучени на мерното место.
- (4) Ангажираната топлинска моќност (W_{an}) се определува со следење на потрошувачката на енергија во определен период, на следниот начин:

$$W_{an} = W * E_{pot} / E_{pre}$$

W_{an}	- ангажирана топлинска моќност за разгледуваниот период;	[kW]
W	- инсталирана топлинска моќност во разгледуваниот период;	[kW]
E_{pot}	- потрошена топлинска енергија во разгледуваниот период;	[kWh]
E_{pre}	- пресметана топлинска енергија во разгледуваниот период во (kWh), пресметана согласно член 36.	[kWh]

Промена на ангажираната топлинска моќност

Член 35

- (1) Промената на ангажираната топлинска моќност според која се пресметува надоместокот на топлинска енергија се врши на почетокот на секоја грејна сезона.
- (2) Периодот во кој се следи потрошувачката на топлинската енергија за промена на ангажираната моќност е една грејна сезона при што се земаат во предвид само месечните пресметковни периоди, каде просечното дневно време на работење на топланата е поголемо од 10 часа.
- (3) Кога потрошувачот писмено најавил промена на пријавената топлинска моќност за следниот период, а со мерење е утврдено дека ангажира помала топлинска моќност од инсталираната, промената на топлинската моќност може да се изврши и после еден пресметковен период.
- (4) Ангажираната топлинска моќност од претходниот период, за следниот период не се менува доколку E_{pot} / E_{pre} е од 0.85 до 1.15 во текот на претходната грејна сезона.
- (5) Ангажираната топлинска моќност од претходниот период, за следниот период се намалува за 20%, доколку во изминатата грејна сезона односот E_{pot} / E_{pre} е од 0.7 до < 0.85 .
- (6) Ангажираната топлинска моќност од претходниот период, за следниот период се намалува за 30%, доколку во изминатата грејна сезона односот E_{pot} / E_{pre} е од 0.5 до < 0.7 .
- (7) Ангажираната топлинска моќност од претходниот период, за следниот период се намалува за 50%, доколку во изминатата грејна сезона односот E_{pot} / E_{pre} е < 0.5 .
- (8) Ангажираната топлинска моќност од претходниот период, за следниот период се зголемува за 20%, доколку во изминатата грејна сезона односот E_{pot} / E_{pre} е од > 1.15 до 1.3.
- (9) Ангажираната топлинска моќност од претходниот период, за следниот период се зголемува за 30%, доколку во изминатата грејна сезона односот E_{pot} / E_{pre} е од > 1.3 до 1.5.
- (10) Ангажираната топлинска моќност од претходниот период, за следниот период се зголемува за 50%, доколку во изминатата грејна сезона E_{pot} / E_{pre} е > 1.5 и веднаш се започнува постапка за проверка на инсталираната топлинска моќност.

Пресметка на потрошената топлинска енергија преку топлинска моќност

Член 36

Потрошената топлинска енергија со пресметка преку топлинска моќност и се определува на следниот начин:

$$E_{pre} = W_{an} * [(20 - t_{nsr}) / (20 - t_{npr})] * H$$

E_{pre}	- пресметана топлинска енергија;	[kWh]
W_{an}	- ангажирана топлинска моќност;	[kW]
t_{nsr}	- средна надворешна температура во разгледуваниот период мерена за 24 часа од Републичкиот хидрометеоролошки завод;	[°C]
t_{npr}	- надворешна проектна температура, (за Скопје -15°C);	[°C]
H	- часови на работа на системот во разгледуваниот период.	[h]

2. Задолжување на потрошувачите со надоместок за топлинска енергија

Задолжување со фиксниот дел од надоместокот на мерно место

Член 37

- (1) Задолжувањето со фиксниот дел од надоместокот на мерно место од страна на снабдувачот со топлинска енергија кон сите категории на потрошувачи се фактурира на 12 месечни рати.
- (2) По исклучок на став 1 од овој член потрошувачите со поднесување на писмена изјава можат да се задолжуваат со фиксниот дел од надоместокот за топлинска енергија на 7 односно на 8 месечни рати.
- (3) Распределбата на фиксниот дел од надоместокот на мерно место за категорија на потрошувачи домаќинства се врши по основ на грејната површина на потрошувачите, а кај категоријата на потрошувачи останати по основ на ангажирана моќност на потрошувачите, без разлика дали имаат инсталирано мерни уреди за распределба на ниво на потрошувач.

Задолжување со варијабилниот дел од надоместокот на мерно место

Член 38

- (1) Задолжувањето со варијабилниот дел од надоместокот на мерно место од страна на снабдувачот со топлинска енергија за категорија на потрошувачи домаќинства се фактурира на еден од следните начини:
  - 1) Задолжување со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место за топлинска енергија од една грејна сезона во 12 месечни фактури;
  - 2) Задолжување со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место за топлинска енергија од една грејна сезона во 8 месечни фактури;
  - 3) Задолжување со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место за топлинска енергија од една грејна сезона во 7 месечни фактури.
- (2) Домаќинствата, на едно мерно место, можат да се задолжат со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место за топлинска енергија во 7 месечни фактури единствено со согласност од сите потрошувачи од оваа група на тоа мерно место.
- (3) Потрошувачите од категорија останати, се задолжуваат со варијабилниот дел од надоместокот за топлинска енергија од една грејна сезона во 7 месечни фактури.

Распределба на варијабилниот дел од надоместокот на мерно место без распределувачи или индивидуални мерни уреди -калориметри

Член 39

- (1) Доколку на едно мерно место нема вградено распределувачи или индивидуални мерни уреди - калориметри, распределувањето на надоместокот на мерно место се врши на следниот начин:
  - 1) За потрошувачи од категоријата домаќинства
    - пропорционално на грејни површини или
    - пропорционално на ангажираната топлинска моќност на ниво на потрошувач, доколку 80% од потрошувачите дадат писмена согласност и
  - 2) За потрошувачи од категоријата останати, според ангажираната топлинска моќност на ниво на потрошувач.

Писмена изјава за утврдување на начинот на задолжување

Член 40

- (1) Заради утврдување на начинот на задолжување на домаќинствата, потрошувачите можат да поднесат писмена Изјава за утврдување на начинот на задолжување со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место за топлинска енергија.
- (2) Поднесувањето на писмена изјава за утврдување на начинот на задолжување со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место за топлинска енергија за грејната сезона што следи, потрошувачите треба да го направат најдоцна до крајот на месец јуни во тековната година. Поднесената изјава важи се до нејзината промена.
- (3) Во текот на грејната сезона не може да се направи промена на начинот на задолжување со надоместокот за топлинска енергија.
- (4) Доколку потрошувачите од категоријата домаќинства, не поднеле писмена изјава, ќе се задолжуваат со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место за топлинска енергија во 12 месечни фактури.

Начин на прогнозирање на количините на топлинска енергија на мерно место за претстојната грејна сезона за авансните пресметки

Член 41

Прогнозираната количина на топлинската енергија за мерното место за претстојната грејна сезона се пресметува на следниот начин:

$$E_{prg} = W_{anprg} * [(20 - t_{nsr}) / (20 - t_{npr})] * H$$

E_{prg}	- прогнозирана количина на топлинската енергија за мерното место за претстојната грејна сезона;	[kWh]
W_{anprg}	- ангажираната топлинска моќност за мерното место за претстојната грејна сезона корегирана согласно член 35;	[kW]
t_{nsr}	- прогнозирана средна надворешна температура за грејната сезона согласно Прилог 1 од Правилникот за цени на топлинска енергија и системски услуги;	[°C]
t_{npr}	- надворешна проектна температура, (за Скопје -15°C);	[°C]
H	- прогнозирани часови на работа на системот за претстојната грејна сезона (183*15=2745h).	[h]

Задолжување на потрошувачите со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место во 12 месечни фактури

Член 42

- (1) Задолжувањето со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот за топлинска енергија во 12 месечни фактури е поделено во два периоди на следниот принцип:
  - За периодот август - декември, се изготвуваат фактури за авансен варијабилен надоместок од месец август до месец ноември. Со фактурата за месец декември се врши изедначување на задолженијата од претходните месечни фактури;

- За периодот јануари - јули, се изготвуваат фактури за авансен варијабилен дел од надоместок од месец јануари до месец април. Износот за изедначување на задолженијата од претходните месечни фактури се распределува пропорционално во фактурите за месеците мај, јуни и јули.
- (2) Месечниот авансен варијабилен дел од вкупниот надоместокот на мерно место за постојните објекти, се пресметува преку прогнозираната количина на топлинската енергија на мерното место за претстојната грејна сезона согласно член 41 и соодветниот тарифен став, поделено на 12 месечни рати.
  - (3) Месечниот авансен варијабилен дел од надоместок за нови објекти, се пресметува како за постојните објекти со тоа што ангажираната моќност е еднаква на инсталираната моќност од термотехничкиот проект на објектот.
  - (4) Доколку збирот на задолжениот авансен варијабилен дел од надоместок во периодот е помал од надоместокот за топлинска енергија за периодот, разликата ќе биде задолжена во фактурата за месецот во кој се изедначуваат задолженијата. Во вториот период од задолжувањето, доколку износот на задолжување е помал или еднаков на авансниот надоместок, целиот износ ќе се одобри во фактурата за месец мај.
  - (5) Доколку збирот на задолжениот авансен варијабилен дел од вкупниот надоместокот на мерно место во периодот е поголем од надоместокот за топлинска енергија за периодот, разликата ќе му биде одобрена за најстарата неплатена фактура, ако кај потрошувачот има достасани неплатени фактури или ќе му биде вратена разликата ако сите фактури му се платени.

**Задолжување на потрошувачите со варијабилниот дел од вкупниот надоместок
на мерно место во 8 месечни фактури**

Член 43

- (1) Задолжувањето со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место за топлинска енергија во 8 месечни фактури е поделено на два периоди на следниот принцип на следниот принцип:
  - За периодот октомври - декември, се изготвуваат фактури за авансен варијабилен дел од надоместок од месец октомври до месец ноември. Со фактурата за месец декември се врши изедначување на задолженијата од претходните месечни фактури;
  - За период јануари - мај, се изготвуваат фактури за авансен варијабилен дел од надоместок од месец јануари до месец април. Со фактурата за месец мај се врши изедначување на задолженијата од претходните месечни фактури.
- (2) Месечниот авансен варијабилен дел од вкупниот авансен надоместокот на мерно место за постојните објекти, се пресметува преку прогнозираната количина на топлинската енергија на мерното место за претстојната грејна сезона согласно член 41 и соодветниот тарифен став, поделено на 8 месечни рати.
- (3) Месечниот авансен надоместок за нови објекти, се пресметува како за постојните објекти со тоа што ангажираната моќност е еднаква на инсталираната моќност од термотехничкиот проект на објектот.
- (4) Доколку збирот на задолжениот авансен варијабилен дел од вкупниот надоместокот на мерно место во периодот е помал од надоместокот за топлинска енергија за периодот, разликата ќе биде задолжена во фактурата за месецот во кој се изедначуваат задолженијата.
- (5) Доколку збирот на задолжениот авансен варијабилен дел од вкупниот надоместокот на мерно место во периодот е поголем од надоместокот за топлинска енергија за периодот, разликата ќе му

биде одобрена за најстарата неплатена фактура ако потрошувачот има достасани, а неплатени фактури или ќе му биде вратена ако сите достасани фактури му се платени.

Задолжување на потрошувачите со варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место во 7 месечни фактури

Член 44

- (1) Задолжувањето со авансен варијабилен дел од вкупниот авансен надоместокот на мерно место за топлинска енергија во 7 месечни фактури, започнува со изготвување на месечна фактура за месец октомври во тековната година и завршува со фактура за месец април во наредната година.
- (2) Кај овој начин на задолжување на потрошувачите со авансен варијабилен дел од вкупниот авансен надоместокот на мерно место на топлинска енергија, задолжувањето е еднакво со надоместокот за топлинска енергија.

Член 45

- (1) Потрошувачот на кој од било која причина не му пристигнала фактура до 15-ти во тековниот месец, должен е од снабдувачот да побара изготвување на копија од истата. Во спротивно ќе се смета дека фактурата била уредно доставена.
- (2) Потрошувачот е должен да ја плати фактурата во определениот рок.
- (3) На доставената фактура потрошувачот може да поднесе писмен приговор во рок од 15 дена по прием на истата.

IV. РАСПРЕДЕЛБА НА ВАРИЈАБИЛНИОТ ДЕЛ ОД ВКУПНИОТ НАДОМЕСТОК НА МЕРНО МЕСТО

Услови за распределба на варијабилниот дел од вкупниот надоместокот на мерно место со распределувач

Член 46

- (1) Распределбата на варијабилниот дел од надоместокот на мерно место кај потрошувачите се врши по принцип на распределба, под услов најмалку 80% од потрошувачите во објектот да имаат инсталиран распределувач и за тоа да постои техничка можност.
- (2) Снабдувачот врши читање на распределувачите 2 пати годишно за изедначување на задолженијата.
- (3) Снабдувачот врши контрола на функционалноста, податоците и на условите за работа на распределувачите, најмалку еднаш годишно.
- (4) Потрошувачот е должен да дозволи пристап до распределувачите заради вршење на контролата од став 2. Во спротивно потрошувачите се задолжуваат со надоместокот за топлинска енергија согласно член 41 од овој тарифен систем.
- (5) Контролата од став 2 се врши по претходно писмено известување до потрошувачите.

Инсталирани распределувачи

Член 47

- (1) Распределбата на варијабилниот дел од надоместокот на топлинска енергија за потрошувачите кои имаат инсталирани распределувачи, се врши со:
- 1) Мерила инсталирани во топлинската станица, со чија помош се регистрира вкупно потрошената топлинска енергија на ниво на мерно место и
  - 2) Распределувачи вградени на секое грејно тело или индивидуални мерни уреди – калориметри вградени на ниво на потрошувач, кои соодветствуваат на постоечките стандарди.

Услови кои треба да ги исполнуваат распределувачите кои се вградуваат

Член 48

- (1) Потрошувачите од едно мерно место, треба да вградат распределувачи кои ги исполнуваат следните услови:
- 1) да бидат од ист модел;
  - 2) да бидат произведени од ист производител;
  - 3) да бидат опремени со два сензора;
  - 4) да поседуваат можност за далечинско читање на делбените единици;
  - 5) да бидат претходно програмирани (соодветно на типот и моќноста на грејното тело) од страна на снабдувачот и
  - 6) да поседуваат сертификат издаден од европска лабораторија, со кој се потврдува дека е изработен по европски стандард EN 834.

Распределба на надоместокот на мерно место по принцип на делбена распределба со распределувачи или индивидуални мерни уреди - калориметри

Член 49

- (1) Надоместокот на варијабилниот дел од топлинската енергија на ниво на мерно место се распределува врз основа на единиците за делбена распределба прочитани од распределувачите вградени на грејните тела кај потрошувачите или индивидуални мерни уреди вградени на ниво на потрошувач.
- (2) Со далечинско читање на распределувачите или со визуелно читање кај индивидуални мерни уреди се регистрира делбената единица, како основ за распределба.
- (3) Кај индивидуалните мерни уреди вградени на ниво на потрошувач, делбената единица е потрошената топлинска енергија (kWh).
- (4) Распределбата на варијабилниот дел од надоместокот за топлинска енергија по принцип на делбена распределба се врши на следниот начин:
- 1) Варијабилниот дел од надоместокот на топлинската енергија за една делбена единица се одредува од варијабилниот дел од надоместокот за топлинска енергија на ниво на категорија на потрошувачи на едно мерно место, кој ќе се подели на збирот на делбените единици прочитани од распределувачите вградени на грејните тела кај една категорија на потрошувачи или збирот на делбените единици прочитани од индивидуалните мерни уреди – калориметри вградени на ниво на потрошувач;

- 2) Варијабилниот дел од надоместокот за топлинска енергија по грејно тело е производ на делбените единици прочитани од распределувачот вграден на грејното тело и варијабилниот дел од надоместокот на топлинската енергија за една делбена единица на ниво на категорија на потрошувачи на исто мерно место и
- 3) Варијабилниот дел од надоместокот за топлинската енергија на ниво на потрошувач се пресметува како збир од варијабилниот дел од надоместоците за топлинска енергија по грејно тело за сите грејни тела кај потрошувачот или како производ од делбена единица од индивидуален мерен уред вграден на ниво на стан и варијабилниот дел од надоместокот за една делбена единица на ниво на категорија на потрошувач.

Одредување на делбени единици со екстраполација

Член 50

- (1) Доколку инсталираните распределувачи се оштетат, по вина на потрошувачот (расипани, манипулирани и сл.) или нема осигуран пристап за читање, се применува екстраполација по специфична распределба на објектот, и тоа:
  - 1) Се одредува инсталираната моќност на потрошувачот;
  - 2) Се одредува односот меѓу прочитаните делбени единици и инсталираната моќност за сите потрошувачи;
  - 3) Најголемиот сооднос меѓу прочитаните делбени единици и инсталираната моќност за одреден потрошувач, кој има уреди за распределба, се зема за специфична распределба за објектот (CP);
  - 4) За потрошувачот чиј распределувач не функционира, инсталираната моќност на потрошувачот се множи со специфичната распределба на објектот (CP) и се добива екстраполирано читање, кое се зголемува за 10%;
  - 5) При недостаток на податоци, се користат податоците за инсталирана моќност на подобен потрошувач (потрошувач од друг кат) или се одредува односот меѓу прочитаните делбени единици и грејната површина за сите потрошувачи.
- (2) Најголемиот сооднос меѓу прочитаните делбени единици и грејната површина за одреден потрошувач кој има уреди за распределба се зема за специфична распределба за објектот (CPn). Грејната површина на потрошувачот се множи со специфичната распределба на објектот (CPn) и се добива екстраполирано читање, кое се зголемува за 10%;
- (3) При оштетување на инсталираните распределувачи, но не по вина на потрошувачот, единиците за делбена распределба се пресметуваат со екстраполација на прочитаните делбени единици од претходното читање и реалните степен денови за периодот на повредата, при што за период на повредата, се зема периодот меѓу две читања на мерните уреди за делбена распределба.
- (4) На едно мерно место, на кое повеќе од 80% од потрошувачите имаат инсталирано распределувачи, за грејните тела на кои нема вградени мерни уреди се применува екстраполација по специфична распределба на објектот зголемена за 10%. Инсталираната моќност на грејните тела на кои нема вградени мерни уреди се множи со специфичната распределба за објектот (CP) и се добива екстраполирано читање;
- (5) За грејно тело цевен регистар кое нема вграден распределувач, инсталираната моќност се пресметува со екстраполација по специфична распределба на објектот.

V. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 51

Со денот на влегување во сила на овој Тарифен систем, престанува да важи Тарифниот систем за продажба на топлинска енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр.151/09).

Член 52

Овој Тарифен систем влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01 – 1265/1
11. 07. 2013 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
Димитар Петров